

סימן קד

בענין עין תותב מזוכית אם הוציץ,
ובדבר המשקפים שנעשו מחדש שקורין
קאנטאקט שמשמים מתוך להעפעפים
אם הוציץ

ה' מנ"א תשי"ט.

מע"כ ידידי הרה"ג מוהר"ר אפרים גרינבלאט
שליט"א.

הנה בדבר עין תותב מזוכית שעשו לאשה שאין לה עין שיראה כשיש לה עין לנוי אם הוציץ או לא. שהבאת משו"ת שואל ומשיב שני טעמים להיתר אחד שאינו מהודק ועדיין הוא דאוי לביאת מים, ואם הוא אמת ודאי הוא טעם בדור להתיר, וטעם שני מפני שהוא לנוי ואינה מקפדת ואף שצריכה להסירו כדי שלא יתקלקל הוה זה כעומד ע"מ לכתף, ואף שצער לה מ"מ כל שהוא לנוי מקבלת הצער כדי שלא תתבזה ולא מקפדת. הנה ס' שואל ומשיב אין אצלי וטעם שני שהעתקת לא נדאה כלל דאף שמקבלת הצער ונוח לה לסבול בשביל הנוי, הרי ודאי במקום שאין צורך לה בהנוי כגון בלילה ואף ביום כשהיא לעצמה בביתה מסירה בשביל שלא תצטער שלא לצורך ולזה יש דין מקפיד לעולם אף בשעה שרוצה לסבול בשביל הנוי, דהא אף בשביל הקפידא דלישה שהוא רק פעם אחת לזמן גדול ואין הקפידא ב"כ גדולה בשביל זה נמי הוציץ אף בשעת הנוי כהא דטבעות בסימן קצ"ח סעיף כ"ג עיין בט"ז שם ס"ק כ"ג בשם הראב"ד, וכ"ש בכאן שמסירה מפני הצער שהוא בכל יום והקפידא היא גדולה.

וגם יש לדון מהא דרטיה שעל המכה שחוצצת, שאף שעתה בשביל המכה אינה מקפדת, כיון שבלא המכה היתה מקפדת נחשב מקפיד שחוצץ, וא"כ גם בכאן בשלמא אם לא היתה מצטערת אין להחשיב מקפיד, משום דאחרי שכבר אין לה עין הרי אצלה הוא דבר נוי ואין לדון עליה כעל שאר נשים, אבל במצטערת אף באופן שלא תסיר כלל נמי כיון דבעצם היתה מקפדת בשביל הצער רק שמוכרחת שלא להקפיד הוא ממש כרטיה שג"כ אינה מקפדת אבל כיון שבעצם היתה מקפדת דק שמוכרחת שלא להקפיד נחשב מקפיד.

והנה אף באינה מצטערת אף כשהיה שם תמיד אבל צריכה להסירו כדי שלא יתקלקל ולתקנו או

להחליפו באחד נמי יש בזה לדון הרבה, ומש"כ בס' שר"מ שהוא כעומד ע"מ לכתף וכונתו לדמות להא דלא נחשב הנחה בעמידתו לכתף לענין חיוב שבת בשבת דף ה' לא מוכן הדמיון והשייכות לשם, והנחה לחשיבות המלאכה היא להשאיר כאן החפץ אפילו שהוא רק לדגע, ושלא לצורך הולכת החפץ כמו בעומד לפוש שעל הזמן שרוצה לפוש הרי משאיר כאן החפץ שטעון אבל בעומד לכתף הרי עמידתו הוא אדרבה שלא להשאירו אף לדגע שהוא כדי שלא יפול החפץ ולא ישאר שם, ומתוס' שבת דף ח' ד"ה לא משמע דהוא מטעם דכן הוא דרך הולכת חפצים כבדים ולכן לא שייך להתחשב להנחה שהוא ההיפוך ממה שעושה, אבל הכא אין שייכות לשני הטעמים דכיון דאינה יכולה להניחו שם לעולם בשביל הקלקול איך יתחשב אינה מקפדת, וכ"ש כשיש לחוש לקלקול הגוף כשישאר שם תמיד שודאי נחשב מקפיד.

אבל אם הגוף לא יתקלקל אף כשיעמוד שם תמיד אלא שיצטרך לתקנו כשהוא יתקלקל, תלוי זה בטעם מעלת אינו מקפיד דאם הוא מחמת שנבטל להגוף כשאינו מקפיד יש לו לחצוץ דהרי אינו יכול לבטלו להגוף כיון שיהיה מוכרח עכ"פ להסירו, ואם הוא משום דנבטל אותו המקום שאינו מקפיד עליו שיהיה בחציצה מלהתחשב מקום גלוי אינו הוציץ, אין לו לחצוץ מאחר דאף כשמסיר אינו משום ודושה שיהיה המקום גלוי אלא כדי לחזור ולסותמו במתוקן ובאחר שיותר עדיף לסתום ודבר זה צריך לדאיות, ובארתי באורך בתשובה לאחי הגאון ד' מרדכי הגאב"ד שקלאו וצ"ל בדבר הפילינגס בשנים באורך ומסקנתי שם להתיר אף בפילינגס זמני אם השן כבר נרפא לגמרי שמה שתחליף הוא לא משום שרצונה שיהיה לפעמים גלוי אלא כדי לסותמו בפילינגס יותר חזק, וכן הוא בעין תותב שאם תצטרך להסירו משום צער גופה או משום שע"י סתימה זמן רב יש לחוש לקלקול בגוף שא"כ רצונה שיהיה גלוי לפעמים יחצוץ ואם אין לה צער ואין לחוש לקלקול הגוף אלא שהעין יתקלקל ותצטרך להחליפו בחדש או לתקנו שיהיה טוב לסתום ביותר לא יחצוץ.

אבל הנה בארתי בתשובה אחת בענין מוד באון לידידי הגאון ד' שמעון טרעבניק שליט"א דבר חדש בחציצה רבית הסתרים, שאינו הוציץ שם אלא חציצה מדברים המתדבקים כמיני דבק וטיט וכדומה שהמקום נעשה מזה אינו ראוי לביאת מים אבל דברים שאין מתדבקין רק מחמת שמונחים שם אין מניחין להכנס שם מים אין חוצצים בביה"ס שא"צ שיבואו שם מים והוכחתי זה מכמה דברים שנתיישבו

בוזה (והוא נדפס לעיל בסימן צ"ח). ונמצא לפ"ז גם בהא רעין תותב אף אם מהודק יפה ואף במקפדת להסירו לפעמים מצר צערה וחשש קלקול הגוף נמי לא יחצוץ כיון רחיצה כזו אינו חוצץ בכית הסתרים ותוך העין הוא ביה"ס.

ולטעם זה נראה דהמשקפים שנעשו מחדש שקורין קאנטקט שמשמים מתוך להפעפים ומקיפין את כל העין שהוא מקום בית הסתרים שג"כ כיון שלא נתרבקו שם ברבץ שאינם חוצצים ואם שכחה להסירים א"צ טבילה אחרת ורק לכתחלה כיון שיכולה להסירים בעצמה צריכה להסירים משום מהיות טוב. וכזה לא שייכי טעמי השואל ומשיב.

והנני ירדו.

משה פיינשטיין

וצ"ע בכונתם. ואולי לרוחא דמלתא כתב הגר"א הא דאינו נאמן אפילו בדרבנן וגם הא דאיתחזק איסורא הוא לרוחא דמלתא דהא הוא איסור מראורייתא שבכל אופן צריך שיהיה גדול וגם לא יועיל מסיח לפי תומו דנכרית וגם אולי הוא בשביל שיטת הריטב"א הובא בהגר"א סי' קכ"ז ס"ק כ"ט דאף כדאורייתא רק באיתחזק איסורא אין קטן נאמן. ואשה מומרת לטכילה אינה נאמנת אף על אחרות דמה שאיתא בסי' קי"ט סעי' ז' דבשל אחרים נאמן אפילו על אותו דבר מפורש בש"ך ס"ק י"ח רהוא רק בחשוד אבל במומר שהוא מועד אינו נאמן אף בשל אחרים.

ירדו.

משה פיינשטיין

סימן קח

באשה כופרת ומומרת לטבילה אם נאמנת לעמוד על הטבילה

ר' אדר הראשון תשי"ז.

מע"כ ירידי מהר"ר ישראל שטאק הכהן שליט"א.

הנה בדבר שאלתו אודות שהאשה המשגחת בהמקוה אינה שומרת רת ומומרת למקוה ברור ופשוט שאין שייך לסמוך עליה על עניני כשרות הטבילה לומר שנטבל כל גופה עם השערות בהמים רהא צריך ידיעה ברורה דאיתחזק איסורא ומטעם זה בעינן דוקא יהודית גדולה כדאיתא בסי' קצ"ח סעי' מ' משום דקטן אינו נאמן באיתחזק איסורא אפילו בדרבנן ועכו"ם אפילו בלא איתחזק אינו נאמן כדאיתא טעם זה בהגר"א ס"ק מ"ה וכן איתא בב"י שם מהכל בו והאגור בשם הר"מ. ובעצם לע"ד אין צריך לזה דאף בלא איתחזק לא היה קטן נאמן דהוא מדאורייתא עיין בסי' קכ"ז ברמ"א סוף סעי' ג', דאף שחיצת מיעוט הוא רק מדרבנן ובאם לא מקפיד אף מדרבנן אינו חוצץ אבל טבילת כל גופה וכל השערות שיהיו בהמים ולא יצא אף משתו משערה אחת הוא עכוב מדאורייתא ואינה טבילה כלל והכא הרי ההשגחה היא על עצם הטבילה לראות שלא ישאר אף משער ראשה צף על פני המים

סימן קו

באין המים למעלה מטבורה זרת

חמשה עשר בשבט תשי"ח.

מע"כ ירידי הרב הגאון המפורסם מוהר"ר שלמה זלמן פריערמאן שליט"א שהיה הגאב"ד דטענקע ווינא ועתה רב בקהלת חנה רוד בברוקלין.

הנה ודאי האמת כמו שכתב כתר"ה שמה שמצריכינן שיהיו המים למעלה מטבורה זרת שהוא ג' טפחים הוא דין דלכתחלה וכשאין שם מקוה אחרת יכולה לטכול אף שאין המים עמוקים אם מתכסה גופה בפעם אחת. אכל הוא דוקא בשכיבה על קרקע המקוה כדאיתא ברמ"א סי' ר"א סעי' ס"ו וכן הוא במחבר סי' קצ"ח סעי' ל"ז וכדביא הש"ך מבה"ג רבלא נפישו מיא למירמי בהו איתתא כולה קומתה מיגנדרא כביניתא עיי"ש. ומשמע מלשון בה"ג שאף רק בפחות מכולה קומתה דהוא בורת למעלה מטבורה שבוה נטבלה שפיר כולה קומתה צריכה דוקא כמיגנדרא כביניתא שהוא בשכיבה שכתב המחבר בלשון פניה וגופה כבושים בקרקע והרמ"א כתב בלשון להשתטח על פניה.

ומפורש כן בחרושי דינים ליו"ד לבעל הלב"ש שכתב שאם לא יהיו המים י' גודלין למעלה מטבורה לא תטבול אלא אם כן תוכל לשכוב לארץ בתוך המים ותשכב כמו רף והאריך בזה בלב"ש שם